

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Libora Daňhela a soudkyně JUDr. Jitky Levové a Mgr. Miluše Pěchové

nezletilých: **E. P.**, narozená XXXXX
bytem XXXXX

S. P., narozená XXXXX
bytem XXXXX

obě zastoupeny opatrovníkem městem Mikulov
sídlem Městského úřadu Mikulov, Náměstí 158/1, 692 01 Mikulov

dětí rodičů: **S. P.**, narozená XXXXX
bytem XXXXX
zastoupená advokátkou Mgr. Martinou Dobešovou
sídlem Křenová 479/71, 602 00 Brno

J. P., narozený XXXXX
bytem XXXXX
zastoupený advokátem Mgr. Vlastimilem Robešem
sídlem Alfonse Muchy 222/3, 692 01 Mikulov

o zvýšení výživného, o změnu úpravy styku, o změnu péče, o odvolání matky proti rozsudku Okresního soudu v Břeclavi z 21. 1. 2019, č.j. 0 P 80/2018-98,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně, vyjma nenapadeného výroku I o změně péče o nezletilou E., výroku III o úpravě styku matky s nezletilou E. a výroku V o zastavení řízení o změně péče o nezletilou S., se **mění**

a) ve výroku II ve spojení s výrokem IV tak, že rozsudek Okresního soudu v Břeclavi ze dne 9. 10. 2017, č.j. 12 Nc 26076/2016-48, jímž byla schválena dohoda rodičů, se **mění** tak, že matka je povinna platit na výživu nezletilé E. od 1. 1. 2019 do budoucna částku 160 euro měsíčně splatnou do 15. dne každého měsíce předem k rukám otce,

b) ve výroku VI ve spojení s výrokem IV tak, že rozsudek Okresního soudu v Břeclavi ze dne 9. 10. 2017, č.j. 12 Nc 26076/2016-48, jímž byla schválena dohoda rodičů, se **mění** tak, že povinnost otce platit na výživu nezletilé E. částku 75 euro a na výživu nezletilé S. částku 50 euro měsíčně, se zvyšuje od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018 na částku 110 euro měsíčně pro nezletilou E. a na částku 90 euro měsíčně pro nezletilou S. a od 1. 1. 2019 do budoucna na částku 110 euro měsíčně pro nezletilou S. splatnou do 15. dne každého měsíce předem k rukám matky; otec je povinen zaplatit nedoplatek na zvýšeném výživném pro nezletilou S. za dobu od 1. 1. 2018 do 30. 11. 2019 ve výši 1.140 euro k rukám matky do jednoho měsíce od doručení tohoto rozsudku a nedoplatek na zvýšeném výživném pro nezletilou E. za dobu od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018 se otci nestanoví.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně změnil rozsudek Okresního soudu v Břeclavi ze dne 9. 10. 2017, č.j. 12 Nc 26076/2016-48, jímž byla schválena dohoda rodičů, a nezletilou E. svěřil do péče otce (výrok I), matce uložil povinnost přispívat na výživu nezletilé E. výživným ve výši 170 euro měsíčně k rukám otce s účinností od právní moci rozsudku (výrok II), rozhodl o úpravě styku matky s nezletilou E. tak, že matka je oprávněna stýkat se s nezletilou každý lichý týden v kalendářním roce od pátku 17:00 hodin do neděle 18:00 hodin (výrok III), zastavil řízení o návrhu otce na změnu péče u nezletilé S. (výrok V), zamítl návrh matky na zvýšení výživného na nezletilou E. a nezletilou S. za dobu od února 2018 (výrok VI) a žádnému účastníku nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok VII).
2. Proti výroku II o výživném na nezletilou E. a výroku VI o zamítnutí návrhu na zvýšení výživného na nezletilou E. a S. za dobu od února 2018 podala odvolání matka. Soudu I. stupně vytykala, že ač ve výši příjmů obou rodičů jsou značné rozdíly (matka vydělává měsíčně 1.100 euro, otec 2.074 eur), výživné na obě nezletilé dcery platí oba ve stejné výši. Výživné pro nezletilou E., stanovené matce poté, co nezletilá byla svěřena do péče otce, činí částku 170 euro měsíčně, což však při zohlednění příjmů obou rodičů neodpovídá výživnému na nezletilou S., která nadále zůstává ve střídavé péči obou rodičů, přestože obě dcery jsou podobného věku a výživné i v případě střídavé péče tedy mělo být stanoveno zpětně. Matka proto navrhla změnu odvoláním napadeného rozhodnutí tak, že otec je povinen na výživu nezletilé E. přispívat částkou 180 až 230 euro měsíčně od února 2018, matka je povinna na výživu nezletilé E. přispívat částkou 85 euro měsíčně a na výživu nezletilé S. částkou 85 euro měsíčně s tím, že nedoplatek na výživném je otec povinen zaplatit k rukám matky do 6 měsíců od právní moci rozsudku.
3. Otec ani opatrovník nezletilých dětí se k odvolání matky nevyjádřili.
4. Odvoláním nejsou napadeny výroky I, III a V, které z toho důvodu nabyly samostatně právní moci (§ 206 odst. 2 o.s.ř.) a odvolací soud se jimi nezabýval (§ 212 o.s.ř.).
5. Po zjištění, že odvolání je přípustné a včas podané osobou k němu oprávněnou (§ 202, § 204 odst. 1 a § 201 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, dále jen „o.s.ř.“), přezkoumal odvolací soud napadené rozhodnutí soudu I. stupně v celém rozsahu (§ 28 odst. 2 a 3 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, dále jen „z.ř.s.“), doplnil dokazování v potřebném rozsahu (§ 28 odst. 1 z.ř.s.) a nakonec dospěl k závěru, že odvolání matky je v době rozhodnutí odvolacího soudu částečně důvodné.
6. Podle § 908 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o.z.“), nežijí-li spolu rodiče nezletilého dítěte, které není plně svéprávné, a nedohodnou-li se o úpravě péče o takové dítě,

rozhodne o ní i bez návrhu soud. Podle § 909 odst. 1 o.z. a § 475 odst. 1 z.ř.s. změní-li se poměry, změni soud rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nebo rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě. Podle § 913 odstavec 1 o.z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Podle § 915 odstavec 1 o.z. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů, toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.

7. Soud I. stupně rozhodoval o návrhu matky ze dne 19. 6. 2018 na změnu rozsudku Okresního soudu v Břeclavi ze dne 9. 10. 2017, č.j. 12 Nc 26076/2016-48, jímž byla schválena dohoda rodičů, kterou byly obě děti svěřeny do střídavé péče rodičů a ti se zavázali přispívat na výživu nezletilé E. každý částkou 75 euro měsíčně a nezletilé S. každý částkou 50 euro měsíčně, přičemž matka se domáhala zvýšení výživného otci s odůvodněním, že ač otec dosahuje oproti ní dvojnásobného příjmu, výživné každého z rodičů na obě děti je stejné. Změny téhož rozsudku se domáhal i otec svým návrhem ze dne 2. 8. 2018 na změnu péče, jímž se domáhal, aby byly obě nezletilé dcery svěřeny do jeho péče.
8. Při vydání zde měněného rozsudku ze dne 9. 10. 2017 vyšel soud I. stupně z příjmu matky 1.000 euro měsíčně, příjmu otce 1.744 euro měsíčně a z toho, že nezletilá E. navštěvovala 8. třídu a nezletilá S. 4. třídu základní školy.
9. Matka dosud bydlí v pronajatém bytě o velikosti 3+1, kde se nachází dva dětské pokoje, pracuje v Rakousku a v roce 2018 (leden až říjen) její celkový čistý měsíční příjem činil 1.127 euro. Otec bydlí v družstevním bytě, kde původně žila rodina, jeho čistý měsíční příjem činil 2.074 euro, přídatky na děti obdržel za měsíce leden a únor ve výši 394 euro měsíčně. Od září 2017 byla realizována střídavá péče o obě děti, kdy pobývaly týden u matky a týden u otce. Mezi nezletilou E. a matkou však docházelo ke konfliktům a nezletilá E. sama projevila přání zůstat v péči otce. Na základě těchto skutkových zjištění soud I. stupně uzavřel, že ve vztahu k E. je změna péče nutná, svěřil ji (nenapadeným rozhodnutím ve výroku I rozsudku) do péče otce a matce stanovil povinnost přispívat na její výživu částkou 170 euro měsíčně, což odpovídá dvojnásobku dosavadního výživného pro střídavou péči s přihlédnutím k nárůstu mzdy matky. Návrh matky na zvýšení výživného pro obě děti zpětně za dobu od února 2018 soud I. stupně zamítnul s odůvodněním, že na straně dětí ani otce nedošlo od doby stanovení výživného k zásadní změně poměrů.
10. Odvolací soud doplnil dokazování aktuální zprávou opatrovníka nezletilých dětí ze dne 1. 10. 2019, z níž zjistil, že od ledna 2019 nebyl styk matky s nezletilou E. realizován, neboť E. nemá zájem za matkou jezdit přesto, že ta se opakovaně pokouší ji kontaktovat. Od září 2019 nezletilá E. navštěvuje XXXXX, čtyřletý obor XXXXX. Za matkou jezdit nechce a necítí potřebu s ní trávit čas. Nezletilá S. se pravidelně střídá týden u otce a týden u matky, což jí vyhovuje, od září 2019 nastoupila na XXXXX. Ze zprávy společnosti XXXXX ze dne 25. 9. 2019 odvolací soud zjistil, že v období od 1. 1. 2019 do 31. 8. 2019 byla matce vyplácena čistá mzda ve výši 563 euro měsíčně, z potvrzení společnosti XXXXX bylo zjištěno, že čistý měsíční příjem matky v období od 1. 1. 2019 do 30. 9. 2019 činil 593 euro měsíčně. Z výpisů z účtu otce vedeného u XXXXX za období od ledna 2019 do srpna 2019 odvolací soud zjistil, že průměrný čistý měsíční příjem otce z pracovního poměru u společnosti XXXXX činí 2.222 euro, dále je otci vyplácena i dávka „spesen“ v průměrné výši 725,50 euro měsíčně. Z výpisu z účtu otce u XXXXX za období roku 2018 odvolací soud zjistil, že v období od ledna do prosince 2018 otec pobíral průměrnou čistou měsíční mzdu ve výši 2.466 euro a „spesen“ ve výši 648 euro. Dávka „spesen“ je obdobou tzv. „diet“, tedy zaměstnavatelem vyplácených náhrad zvýšených výdajů v souvislosti s výkonem práce mimo stálé pracoviště otce v době, kdy pracuje na montážích. V odvolacím řízení oba rodiče shodně uvedli, že ve vztahu k nezletilé S. je nadále realizovaná střídavá péče rodičů a že nezletilá E. od ledna 2019 pobývá pouze u otce a s matkou se nestýká. Otec platí oběma dcerám obědy ve škole, telefon a mimořádně i školní akce, nezletilé S. uhradil kroužek sebeobranu v částce 1.500

Shodu s prvopisem potvrzuje: Renata Kobzová

Kč na půl roku, nezletilá E. nosí brýle, potřebuje ortodontickou péči, za kterou otec vynaložil celkem 26.000 Kč. Výživné na nezletilou S., u níž je realizována střídavá péče, si navzájem rodiče neplatí. Na výživu nezletilé E. matka platí otci měsíčně částku vždy nepatrně odlišnou od 4.000 Kč, což je částka, kterou obdrží ve směnárně výměnou za 170 euro, a to od února 2019 dosud.

11. Na základě soudem I. stupně provedeného a odvolacím soudem doplněného dokazování dospěl odvolací soud především k závěru, že v důsledku změny, že nezletilá E. od ledna 2019 pobývá výlučně v péči otce, jemuž byla i svěřena do péče, je nutné změnit původní rozsudek soudu I. stupně o jejím výživném. Povinnost platit výživné na nezletilou E. byla proto uložena matce, a to za období od 1. 1. 2019 do budoucna. Do konce roku 2018 se rodiče v péči o nezletilou E. střídali, jak shodně uvedli a potvrdil to i opatrovník nezletilých dětí, ale od 1. 1. 2019 se nezletilá E. fakticky nachází ve výlučné péči otce a výživné je proto třeba stanovit matce. Do konce školního roku 2018/19 byla nezletilá E. žákyň základní školy a výdaje na úhradu jejích potřeb jsou zvýšené v souvislosti s pořízením brýlí a ortodontickou péčí. Pro určení výše vyživovací povinnosti matky vycházel odvolací soud z jejich poměrů daných příjmem ze zaměstnání u dvou zaměstnavatelů v Rakousku ve výši 1.127 euro měsíčně v roce 2018 a 1.155 euro měsíčně v roce 2019. V souvislosti se zajištěním bydlení matka pravidelně vynakládá na nájemné 4.000 Kč měsíčně, dále má zvýšené výdaje v souvislosti s dojížděním do zaměstnání v Rakousku. Pokud poslední úpravou bylo matce stanoveno výživné 150 euro měsíčně (při střídavé péči v poloviční částce 75 euro měsíčně), odvolací soud po učiněných zjištěních a na základě shora uvedených zákonných kritérií shledal odpovídající výživné matky v částce 160 euro měsíčně.
12. Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu I. stupně, že v předchozím období nedošlo k zásadní změně poměrů na straně dětí a otce, které by odůvodňovalo zvýšení jeho vyživovací povinnosti od 1. 1. 2018. Ze skutkových zjištění soudu I. stupně, jak jsou výše uvedeny, vyplývá, že při určení původní vyživovací povinnosti otce v roce 2017 činil jeho průměrný čistý měsíční příjem 1.744 euro, ale v roce 2018 činil jeho průměrný čistý měsíční příjem již 2.466 euro a dále pobíral dávky nazvané „spesen“ 6.480 euro měsíčně, které slouží k úhradě zvýšených nákladů v souvislosti s výkonem práce mimo stálé pracoviště, k nimž odvolací soud přihlíží ve výši jedné poloviny, tj. 324 euro měsíčně (ve zbývajících částech kompenzují tyto náhrady to, oč jsou náklady zaměstnance na pracovní cestě zvýšeny oproti běžným). Celkový příjem otce reálně dosahoval výše 2.790 euro měsíčně v roce 2018 a 2.584 euro měsíčně v roce 2019. Takto prokázaná výše příjmů otce jednoznačně svědčí o změně jeho majetkových poměrů. Potřeby nezletilé E. a S. se od vydání soudního rozhodnutí o výživném v říjnu 2017 zvýšily nepatrně v souvislosti s rostoucím věkem, k zásadní změně jejich poměrů nedošlo. Těmto změnám poměrů odpovídá na základě shora uvedených zákonných kritérií zvýšené výživné otce pro dobu od 1. 1. 2018 ve výši 110 euro měsíčně na nezletilou E. a 90 euro měsíčně na nezletilou S. a pro dobu od 1. 1. 2019 do budoucna ve výši 110 euro měsíčně na nezletilou S.. Při určení výše výživného odvolací soud přihlédl k tomu, že otec se podílí na potřebách dětí platbami stravného a nákladů na telefon.
13. Ze shodných tvrzení rodičů odvolací soud zjistil, že rodiče, kteří si měli navzájem plnit výživné ve výši 75 euro na nezletilou E. a 50 euro měsíčně na nezletilou S., si v celém zde rozhodném období žádné částky neplatili, čímž oba považují stanovené výživné proti sobě za splněné. Za těchto okolností je důvodné považovat vyživovací povinnost otce k nezletilé E. za uhrazenou k rukám matky v dosavadní výši 75 euro měsíčně a za dobu od 1. 1. do 31. 12. 2018 tak zbývá doplatit rozdílovou částku 35 euro měsíčně. Na základě pravomocného rozhodnutí soudu I. stupně je však nezletilá E. nyní ve výlučné péči otce, jemuž nelze stanovit povinnost zaplatit dlužné výživné na ni k rukám matky, která ji v péči již nemá a dlužné výživné na její potřeby použít nemůže. Proto odvolací soud rozhodl tak, že nedoplatek na zvýšeném výživném pro nezletilou E. za uvedené období se otci nestanoví, neboť otec sám je nyní povinen částky výživného zvýšeného za minulé období použít na potřeby nezletilé E. v rámci péče o ni. U nezletilé S. lze považovat vyživovací povinnost otce za uhrazenou v dosavadní výši 50 euro měsíčně, za dobu od 1. 1. do 31. 12. 2018 tak zbývá doplatit rozdílovou částku 40 euro měsíčně (do částky 90 euro měsíčně), což činí za 12

měsíců celkem 480 euro, a za dobu od 1. 1. do 30. 11. 2019 zbývá doplatit rozdílovou částku 60 euro měsíčně (do částky 110 euro měsíčně), což činí za 11 měsíců celkem 660 euro. Nedoplatek dluhu otce na zvýšeném výživném pro nezletilou S. proto činí celkem 1.140 euro.

14. Z důvodů výše uvedených odvolací soud změnil (§ 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř.) rozsudek soudu I. stupně ve výrocích II a VI o výživném ve spojení s výrokem II o změně předcházejícího rozsudku tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku. Nedoplatek na výživném pak odvolací soud zavázal otec doplatit k rukám matky nikoli v běžné zákonné třídenní lhůtě, ale v přiměřeně delší lhůtě (§ 160 odst. 1 o.s.ř.), neboť přihlédl k výši dluhu, jakož i ke skutečnosti, že otec se na výživě nezletilé S. podílel i výkonem osobní péče a platil i některé její další výdaje.
15. Výrok o náhradě nákladů řízení účastníků před soudy obou stupňů je odůvodněn ustanovením § 23 z.ř.s. ve spojení s § 1 odst. 1 z.ř.s. a § 224 odstavec 1, 2 o.s.ř. V daném případě se jedná o řízení, které mohlo být zahájeno i bez návrhu, kdy tedy žádný z účastníků zásadně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Okolnosti případu přitom výjimečně přiznání náhrady nákladů řízení účastníkům neodůvodňují.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné.

Brno 28. listopadu 2019

JUDr. Libor Daňhel, v.r.
předseda senátu